

Schoolondersteuningsprofiel

2018-2019

't Zwanenest

Stef de Waard

Surplus

2018-2019

Ondersteuningsprofiel van OBS 't Zwanenest

Bestuur: Stichting Surplus, De Verwachting 7, 1761 VM Anna Paulowna
Postadres: Postbus 79, 1760 AB Anna Paulowna
Telefoon: 0223 – 20 30 00

Scholengroep Warmenhuizen

1. Functie van het ondersteuningsprofiel

In het ondersteuningsprofiel beschrijft de school haar mogelijkheden om leerlingen te ondersteunen wanneer het regulier aanbod van de school onvoldoende aansluit bij de ontwikkeling van de leerling. In het ondersteuningsprofiel zijn de daarvoor relevante gegevens opgenomen zodat voor ouders, samenwerkingsverband en de overige scholen van de onderwijsgroep de mogelijkheden van de school duidelijk zijn.

Het ondersteuningsprofiel maakt een onderscheid in basisondersteuning en extra ondersteuning. De basisondersteuning ligt bij voorkeur bij alle scholen op een gelijk niveau. Afspraken over een minimumniveau worden in het samenwerkingsverband gemaakt en gelden voor alle scholen.

Extra ondersteuning kan per school verschillen. Bij extra ondersteuning gaat het om specifieke kwaliteiten van de school gericht op leerlingen die deze vorm van ondersteuning vragen. Extra ondersteuning vertaalt zich in arrangementen die de school kan bieden en waarvoor doorgaans extra middelen worden ingezet. Arrangementen kunnen deels structureel deel uitmaken van het ondersteuningsaanbod en deels een tijdelijk karakter hebben.

Een arrangement geeft aan welke deskundigheid wordt ingezet, de tijd die beschikbaar is, het programma dat uitgevoerd wordt en de gebruikte materialen, het mogelijke specifieke gebruik van het schoolgebouw, samenwerking met ouders, onderwijs en mogelijke ketenpartners.

Het ondersteuningsprofiel geeft eveneens informatie over de basiskwaliteit van de school. Daarom is het oordeel van de inspectie over deze basiskwaliteit opgenomen in het ondersteuningsprofiel. Het ondersteuningsprofiel van de school vormt voor ouders een houvast bij schoolkeuze en voor de scholen/besturen een houvast bij de toelating van leerlingen en het vinden van de meest geschikte plek voor een leerling.

De inhoud van dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) bestaat uit:

1. functie van het ondersteuningsprofiel
2. gegevens van de school
3. karakteristiek en onderwijsvisie van de school
4. kengetallen
5. oordeel van de onderwijsinspectie
6. organisatie van de ondersteuning
7. ondersteuning sociaal emotionele ontwikkeling
8. ondersteuning lezen en spelling
9. ondersteuning rekenen en wiskunde
10. grenzen aan ondersteuning
11. professionalisering

2. Gegevens van de Obs 't Zwanenest te Schagerbrug

Directeur : Stef de Waard
Tel. : 0224-571626
E-mail : s.dewaard@stichtingsurplus.nl
Website school : www.obszwanenest.nl
Website stichting : www.stichtingsurplus.nl

3. Karakteristiek en onderwijsvisie van de school

3.1 Algemeen

Obs 't Zwanenest maakt deel uit van Stichting Surplus. Stichting Surplus is een collectief van openbare en bijzonder neutrale, algemeen toegankelijke scholen in de Kop van Noord-Holland.

Openbare scholen werken niet vanuit een bepaalde godsdienst of levensovertuiging. Zij staan open voor alle kinderen van welke godsdienst of levensovertuiging dan ook. In de lessen wordt aandacht geschonken aan de geloofsovertuigingen binnen onze multiculturele samenleving.

De school is centraal gelegen in het dorp. Het gebouw bestaat uit een dubbele honingraat waarbij alle groepen met elkaar in verbinding staan middels een centrale ruimte.

Daarnaast bieden wij ruimte in de school aan de volgende activiteiten:

- Peuterschool 'het Hummelhonk' van stichting Kappio (VVE locatie). Drie ochtenden per week maken de peuters gebruik van een lokaal in de school.
- Naschoolse opvang (Hoi Pipeloi),
- Dyslexie begeleiding door een deskundige van de onderwijs begeleidingsdienst (OBD)
- Muziekles gegeven door een externe muziekdocente.

In de komende jaren neemt, volgens prognose, het aantal leerlingen niet af. Uitbreiding van het aantal woningen in het dorp gaat mogelijk door. Welke gevolgen dit zal hebben voor het aantal klassen is nog onduidelijk.

1. Visie

Op Obs 't Zwanenest nemen we tijd voor talent; talent van kinderen en volwassenen. We gaan uit van ieders unieke kwaliteiten en denken in mogelijkheden. Wie bewust is van zijn mogelijkheden, erin gelooft en erom wordt geprezen, zal op onderzoek uitgaan naar wat er nog meer mogelijk is.

Het onderwijs van 't Zwanenest rust daarbij op de balans tussen:

- werken vanuit talenten
- structuur en zelfsturing
- variatie en creativiteit

We werken vanuit de talenten van leerlingen en medewerkers. Je groeit niet door het wegwerken van tekortkomingen, maar door het maximaal benutten van sterke punten. We sporen samen met de leerling zijn belangrijkste talenten op en scherpen ze aan met kennis en vaardigheden. Als een leerling zijn talent kent, wordt meestal ook zijn leerstijl duidelijk. Een leerling die bijvoorbeeld goed kan tekenen, kan een

beelddenker zijn. Hij leert door filmpjes, plaatjes of schema's te bekijken en minder goed door tekst te lezen. Een doener leert in de praktijk, een denker leert door te beredeneren, te lezen en te bespreken.

We gebruiken geen hokjes om de talenten van kinderen en medewerkers in te delen. Immers, iedereen beschikt weer over een unieke combinatie van talenten waaronder

- **denk talent** – Denkers. Kinderen die graag hun hoofd gebruiken
- **werk talent** – Doeners. Kinderen die graag bezig zijn. Actiegericht en praktisch.
- **beweeg en expressie talenten** – Sportieve en/of creatieve kinderen.
- **talent voor jezelf** – Kinderen die zichzelf heel goed kunnen vermaken en energie halen uit alleen dingen doen.
- **talent voor anderen** – Sociale kinderen die vaak gericht zijn op de ander. Ze kunnen vaak goed zorgen.
- **talent op een bepaald interessegebied** zoals wetenschap, techniek en technologie, kunst, natuur en gezondheid, taal en communicatie of rekenen.

We werken gedifferentieerd. Dat betekent dat we aansluiten bij het niveau van de individuele leerling.

We werken ook coöperatief. Bij coöperatief leren gaat het om de samenwerking tussen leerlingen die ergens sterker in zijn met leerlingen die daarin minder sterk zijn. Kinderen werken daarbij in tweetallen of groepjes samen. De kinderen discussiëren samen over de leerstof, ze geven elkaar uitleg en informatie en vullen elkaar aan. Zij zoeken samen naar een oplossing en helpen elkaar. Ze leren van elkaar doordat ze uitleg krijgen en worden aangemoedigd, of omdat ze de stof op een hoger niveau gaan beheersen doordat ze het aan anderen moeten uitleggen. Ze leren elkaars leerstijl te ontdekken en ze maken gebruik van elkaars talent.

Op onze school zit een grote groep meer begaafde leerlingen. We bieden hen **verbreding en verdieping van de leerstof** aan binnen de groep. We streven ernaar om kinderen op bepaalde vakgebieden of interesses groep overstijgend te laten werken. Wat we zien is dat ook de andere leerlingen hierdoor worden aangezet om het beste uit zichzelf te halen.

Voor alle leerlingen streven wij naar:

- competentie: het kind moet het gevoel hebben dat het tot iets in staat is;
- relatie: het kind moet het gevoel hebben dat anderen op hem/haar gesteld zijn;
- autonomie: het kind moet het gevoel hebben dat het zelfstandig tot iets in staat is.

Daarnaast worden leerlingen:

- uitgedaagd om creatief te denken
- in staat gesteld om zelfstandig problemen op te lossen
- krijgen leerlingen de ruimte om elkaar te helpen (samenwerken)
- voldoende mogelijkheden geboden om op hun eigen niveau te leren en werken

Leerkrachten:

- Zorgen voor een veilige situatie in de klas
- Zijn in staat om leerlingen uit te dagen om zelfstandig problemen op te lossen
- Geven instructie aan de hand van het IGDI-model
- Geven ruimte aan de verschillen die er zijn tussen de leerlingen onderling

- Maken naast een methode ook gebruik van andere bronnen om kinderen te inspireren
- Hebben een goede zorgstructuur in de klas
- Geven ruimte aan sociale communicatie over en weer
- Benaderen kinderen positief en bevorderen de humor

Voor meer informatie over de uitwerking van bovengenoemde verwijzen we naar de schoolgids. De schoolgids is te vinden op de website van de school

4. Kengetallen

	01-10-2015	01-10-2016	01-10-2017
Leerlingaantallen	148	113	115
Gewichtenleerlingen 0,3	3	3	4
Gewichtenleerlingen 1,2	3	2	1
Verwijzingen naar:			
SBO	1	0	1
SO	3	0	0
Excellentie PK	0	0	0
Excellentie Eureka	1	0	0

5. Oordeel van de onderwijsinspectie

Samenvatting van de belangrijkste oordelen uit het inspectierapport van 28 juni 2013:

Opbrengsten

De leerling resultaten van obs 't Zwanenest vertonen de laatste jaren een stabiel en positief beeld.

Zorg en begeleiding

De school heeft in dit schooljaar veel aandacht besteed aan het verbeteren van het zorgbeleid. Er is nu sprake van een sluitend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen en analyseren van de prestaties en ontwikkeling van leerlingen en voor het (vroegtijdig) signaleren van leerlingen die extra zorg behoeven.

Kwaliteitszorg

Alle indicatoren van dit aspect zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld. Door het cyclische karakter is de kwaliteitszorg op obs 't Zwanenest in belangrijke mate ondersteunend voor de kwaliteit van het onderwijs.

Conclusie

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op obs 't Zwanenest op de onderzochte

onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast

Voor de complete verslagen van de inspectie kunt u terecht op de website van de inspectie en de website van de school (www.onderwijsinspectie.nl, www.obszwanenest.nl)

6. Organisatie van de ondersteuning

6.1 Onze zorgstructuur in de praktijk

Het systematisch doorlopen van de stappen van planmatig werken (signaleren, analyseren, remediëren en evalueren) wordt de zorgstructuur genoemd. Op onze school wordt deze cyclus doorlopen door middel van de evaluaties van de Cito-toetsgegevens en trendanalyse (in februari/maart en juni/juli), groepsbespreking, leerlingbespreking en OT bijeenkomsten. De intern begeleider heeft als taak de stappen in dit proces te coördineren. De intern begeleider ondersteunt leerkrachten bij het uitvoeren van een gedifferentieerd onderwijsaanbod. De intern begeleider vervult een coördinerende en begeleidende rol op het terrein van de leerlingenzorg in en buiten de school. In de zorgstructuur van de school wordt een tiental stappen onderscheiden.

Stap 1: Signalering door de leerkrachten

De leerkracht observeert de leerling en beschrijft zijn/haar gedrag en resultaten.

De resultaten van methode-gebonden toetsen bieden goede aanwijzingen. De ondersteuning kan direct in de groep gegeven worden door gebruik te maken van effectieve instructie: instructie waarbij leerlingen actief betrokken zijn.

De leerkracht geeft in een eerste gesprek de ondersteuning van het kind aan: ondersteuning in de klas en bv. door wie.

Stap 2: Groepsbespreking tussen leerkrachten en Intern begeleider.

Er zijn vier keer per jaar groepsbesprekingen: na de Cito-toetsen (januari-juni) en in oktober en april. Nadat de leerkracht de signaleringsgegevens heeft verzameld vindt de groepsbespreking plaats. Hierin bespreekt de leerkracht met de intern begeleider de resultaten van de groep en van elke leerling, hun doelen en onderwijsbehoeften. Daarnaast geeft de intern begeleider feedback op opvallende gedragingen in de klas. Tijdens dit gesprek wordt afgesproken welke leerlingen evt. besproken worden tijdens de leerlingbespreking. Tijdens de groepsbesprekingen in de herfst en lente worden de evaluaties op groepsniveau, individueel niveau en bijgestelde doelen besproken.

Stap 3: Uitvoeren van plan van aanpak door de leerkracht

Na de groepsbespreking past de leerkracht indien nodig het plan aan en start de leerkracht met de uitvoering van het plan van aanpak/weekplanning. Het plan van aanpak/weekplanning wordt tussentijds geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Stap 4: Evaluatie door de leerkracht

Op het tijdstip zoals aangegeven in het plan van aanpak/weekplanning, evalueert de leerkracht de extra hulp die de leerling heeft gekregen met behulp van evaluatie-instrumenten die in de

plannen staan beschreven. De leerkracht gaat na of de gegeven hulp effect heeft gehad. Indien de gegeven hulp onvoldoende effect had, wordt de leerling aangemeld voor de leerlingbespreking.

Stap 5: Leerlingbespreking

De leerkracht meldt de leerling die hij/zij uitgebreid wil bespreken aan via het voorbereidingsformulier leerlingbespreking. Hierop staat wat de begeleidingsvraag vanuit de leerkracht is, wat het doel en de gewenste opbrengst van de leerlingbespreking is voor de leerkracht en welke begeleiding al geboden is. De leerkracht en de intern begeleider zijn bij de signaleringsbespreking aanwezig. Ouders worden op de hoogte gesteld en wordt gevraagd om input.

De kracht van de school is dat er leerkrachten zijn die de Master SEN gedrag en taal/dyslexie hebben afgerond, leerkrachten die Rots en Water trainingen kunnen geven. Wij maken als professionals gebruik van elkaars specifieke kennis, kwaliteiten en expertise.

Tijdens de leerlingbespreking wordt besloten of een nieuw plan van aanpak opgesteld dient te worden. een leerling direct wordt aangemeld bij het ondersteuningsteam, Schoolmaatschappelijk werk ingezet wordt en/of nader onderzoek wenselijk is.

Stap 6: Uitvoeren van plan van aanpak door de leerkracht naar aanleiding van de leerlingbespreking

Na de leerlingbespreking start de leerkracht, met de aanbevelingen vanuit de leerlingbespreking. In het plan van aanpak gemaakt door de leerkracht en intern begeleider staat welke acties ondernomen moeten worden en door wie.

Stap 7: Evaluatiegesprek tussen leerkracht en intern begeleider

Nadat de leerkracht de vorderingen van de leerling heeft geëvalueerd vindt het evaluatiegesprek plaats tussen de leerkracht en intern begeleider. Tijdens dit gesprek wordt nagegaan of de gegeven hulp effect heeft gehad en worden voortgangsafspraken gemaakt. De leerkracht informeert de ouders kort na dit gesprek of de ouders zijn tijdens het gesprek aanwezig.

Stap 8: Ondersteuningsteam (OT)

Als de leerling de gestelde doelen in het plan niet heeft bereikt, of als dit wordt besloten tijdens de leerlingbespreking, wordt een leerling aangemeld bij het ondersteuningsteam (OT). De leerkracht vult samen met de ouders het handelingsgericht groeidocument in. De ouders, leerkracht, directeur, intern begeleider en orthopedagoog van OBD Noordwest zijn bij het OT aanwezig. Tijdens het OT wordt besproken wat de onderwijsbehoefte is van de leerling en welke eventuele diagnostiek verder nodig is om deze behoefte in kaart te brengen. Na het OT vinden de eventuele diagnose-activiteiten plaats en wordt de extra hulp geboden die de leerling nodig heeft. De intern begeleider en/of de orthopedagoog onderzoeken leerlingen en werken de onderzoeksgegevens uit. In deze fasen worden ouders ook betrokken.

Stap 9 : Diagnosegesprek tussen leerkracht, intern begeleider en OBD Noordwest

Na de diagnose-activiteiten vindt het diagnosegesprek plaats. Tijdens dit gesprek worden de diagnosegegevens besproken en wordt een handelingsplan of, indien nodig een persoonlijk ontwikkelingsperspectief opgesteld in het groeidocument. Indien mogelijk vindt het gesprek in het bijzijn van de ouders plaats en wordt het groeidocument verder aangevuld.

Stap 10: Terugkoppeling

Na het evaluatiegesprek vindt er zo nodig een bespreking plaats in de volgende signaleringsbespreking of ondersteuningsteam (OT).

Rapportagegesprek met de directie

Er vindt wekelijks overleg plaats tussen de intern begeleider en directie. De directie blijft zo op de hoogte van de leerlingenzorg op school. Schoolbeleid ten aanzien van de zorgstructuur kan zo nodig aangescherpt worden.

6.2 Niveaus van Zorg

Niveau 1: Basisondersteuning

Algemeen aanbod in de groep

De leerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan de groep leerlingen en speelt daarbij in op onderwijsbehoeften van leerlingen.

De leerkracht:

- geeft de leerlingen voldoende tijd en gelegenheid tot leren; draagt zorg voor een betekenisvol onderwijsaanbod;
- stimuleert de betrokkenheid van leerlingen;
- gebruikt onderwijskundig verantwoorde methoden; stelt heldere minimumdoelen voor elk kind;
- werkt volgens het IGDI-model
- geeft effectieve instructie en verwerking (taakgerichte leertijd); draagt zorg voor een gedifferentieerd onderwijsaanbod;
- voert een goed klassenmanagement;
- schept een positief werkklimaat en structuur; hanteert een flexibele klassenorganisatie;
- heeft een eenduidige pedagogische en didactische aanpak; is deskundig met betrekking tot methoden;
- werkt samen met collega's;
- evalueert regelmatig de vorderingen van de leerlingen;
- Analyseert de toetsen en plant vervolgacties.

De leerkracht geeft een afgestemd aanbod aan alle kinderen en geeft deze begeleiding op basis van de signaleringsgegevens van de methode (on)afhankelijke toetsen en observaties die hij/zij met de intern begeleider heeft besproken. Voor alle kinderen wordt de onderwijsbehoeften geformuleerd en in het didactisch groepsoverzicht opgenomen. De kinderen worden geclusterd in instructie-onafhankelijke (plusgroep), instructiegevoelige (basisgroep) en instructie-afhankelijke (verlengde instructiegroep) groepen. Deze groepen worden in het plan van aanpak/weekplanning opgenomen. Voor iedere groep worden de (SMART) onderwijsdoelen en het onderwijsaanbod beschreven. Een omschrijving van dit aanbod wordt vastgelegd in de dag/weekplanning in de klassenmap, evenals het verloop en de evaluatie.

Niveau 2: Basisondersteuning

Extra ondersteuning door de leerkracht binnen de groep.

Kinderen die niet passen binnen de basisgroep van het plan van aanpak, krijgen extra begeleiding op basis van de signaleringsgegevens in de klas d.m.v. verlengde instructie (verlengde instructiegroep) of verkorte instructie (plusgroep).

Voor deze kinderen worden de onderwijsbehoeften en de onderwijsdoelen door de leerkracht geformuleerd en opgenomen in het plan van aanpak/dag-weekplanning. De doelen worden geformuleerd

n.a.v. de analyse van de toetsen, observatie en mogelijk een leergesprek met de leerling. Een omschrijving van dit aanbod wordt vastgelegd in de dag/weekplanning in de klassenmap, evenals het verloop en de evaluatie. Hierbij wordt o.a. het protocol Ernstige Reken Wiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD) en het protocol leesproblemen en dyslexie en SIDI 3 gebruikt.

Het plan van aanpak beschrijft de activiteiten binnen het speciale aanbod die de leerkracht met de leerling in de klas gaat uitvoeren. Hierbij kan gedacht worden aan didactische aanpassingen (instructiewijze en leertijd), ondersteuning bij het leerproces en/of extra hulpmateriaal. De ouders worden van dit plan op de hoogte gesteld.

De leerkracht evalueert de gegeven ondersteuning en gaat na of het aanbod het beoogde effect heeft gehad. Als het eerste niveau van ondersteuning niet genoeg heeft opgeleverd, kan de groepsleerkracht besluiten:

- de ondersteuning te intensiveren;
- de intern begeleider of andere specialist van de school te consulteren;
- de leerling in te brengen in een leerlingbespreking.

Doorgaans zal dit leiden tot meer gerichte ondersteuning die verantwoord wordt in het plan van aanpak/weekplanning.

Niveau 3: Basisondersteuning

Speciale zorg na intern overleg/onderzoek

Leerlingen die ondanks bovengenoemde ondersteuning onvoldoende profiteren van de geboden begeleiding worden besproken binnen het ondersteuningsteam (OT) van de school. Het OT bestaat uit de ouders/verzorgers, directeur, intern begeleider en een orthopedagoog eventueel aangevuld met één of meerdere externe deskundigen.

Indien al niet eerder is gestart dan wordt in ieder geval in deze fase het groeidocument van het samenwerkingsverband gehanteerd.

Een bespreking in het OT kan leiden tot

- een verdere intensivering of aanpassing van de al geboden ondersteuning ;
- gerichte ondersteuning binnen of buiten de groep door inzet van extra ondersteuningsformatie (onderwijsassistente) waarover de 't Zwanenest beschikt.
- het uitvoeren van handelingsgericht / psychologisch onderzoek,
- overgaan naar niveau 4

De geboden begeleiding wordt beschreven in een plan van aanpak/weekplanning. De leerkracht start het plan op, evalueert en analyseert het plan, de lb ondersteunt.

Niveau 4: Extra ondersteuning

Extra ondersteuning in samenspraak met OTG

Wanneer er door een OT geen mogelijkheden meer in het kader van basisondersteuning gezien worden, wordt in het OTG van de scholengroep een aanvraag gedaan om een arrangement voor extra ondersteuning toe te kennen. Het OTG bestaat uit een ervaren en onafhankelijke orthopedagoog en drie intern begeleiders uit verschillende scholengroepen.

Het OTG kan vijf mogelijke arrangementen toekennen:

- diagnostisch (geen regulier onderzoek maar specialistisch, b.v. logopedie)

- begeleidingsarrangement (coaching leerkracht)
- onderwijsarrangement
- jeugdzorgarrangement
- combinatie van arrangementen

Niveau 5: Diepte ondersteuning

Plaatsing op een andere voorziening die past bij de ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Op dit niveau geldt dat een verwijzing naar één van de voorzieningen van het samenwerkingsverband de beste optie lijkt. De Commissie Toelating Onderwijsvoorziening (CTO) geeft in voorkomende gevallen Toelaatbaarheidsverklaringen (TVL) af zonder welke een leerling niet deel kan nemen aan Speciaal Basisonderwijs (SBaO) of Speciaal Onderwijs (SO). De mogelijkheid tot deelname aan het Eureka-onderwijs (hoogbegaafden) wordt vastgelegd in een Toelatingsbesluit, ook af te geven door het CTO

7. Ondersteuning Sociaal Emotionele Ontwikkeling

7.1 Basiskwaliteit

Voor het aanleren van en versterken van wenselijk gedrag, het leren samenwerken, het leren dragen van verantwoordelijkheid en andere aspecten van sociaal-emotionele ontwikkeling hanteren wij een helder gestructureerd en op veiligheid gericht klassenmanagement. We hebben dit als volgt geregeld: In de groepen wordt gewerkt met Taakspel. De leerkrachten van 't Zwanenest zijn in het schooljaar 2016 – 2017 gestart met Pedagogisch Tact.

De leerkrachten benaderen alle leerlingen op een positieve manier.

Op 't Zwanenest wordt gewerkt met het Sociale Competentie Trainings programma Rots & Water. Deze lessen worden in blokken van 10 lessen minimaal 2x per jaar aan alle groepen aangeboden. De school werkt volgens het GIP model en geeft instructie volgens het IGD model.

7.2 Basisondersteuning

De leerkrachten zijn deskundig bij de inzet van effectieve interventies bij beginnende sociaal-emotionele (en/of gedrag) problematiek. Echter, begeleiding en ondersteuning kunnen bieden is geen vast gegeven, maar zal steeds moeten worden afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Begeleiding zal altijd worden afgestemd met ouders en moet passen binnen de mogelijkheden van de school. Wij kunnen nu de volgende ondersteuning realiseren op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling:

- Meerkunners en hoogbegaafdheid: herkennen, aansluiten bij ontwikkelingsbehoeften in de groep
- Gedragsproblematiek: herkennen opstellen van plan van aanpak (eventueel met inzet van deskundige), bieden van veiligheid en structuur. Aansluiten bij behoeften, binnen de grenzen van het haalbare, waarbij grenzen ook bepaald worden door de veiligheid en leerklimate binnen de groep.
- ASS (autisme spectrum stoornis) problematiek: herkennen, bieden van vaste structuur binnen de klassenorganisatie, binnen de dynamiek van een reguliere basisschool.
- Bewegingsonrust/impulsiviteit herkennen, inspelen op bewegingsonrust door bewegingsmomenten te organiseren, indien nodig opstellen van plan van aanpak.
- Weerbaarheid verbeteren door het inzetten van het Rots & Water programma.

7.3 Extra ondersteuning

Extra ondersteuning die uitstijgt boven de mogelijkheden van de basisondersteuning, kan de school verkrijgen door het aanvragen van begeleidingsuren voor de inzet van deskundigen. Extra ondersteuning kan ook gerealiseerd worden door het aanvragen van een arrangement bij het OTG. Het OTG beschikt over een budget voor het aantrekken van formatie. De school komt in aanmerking voor deze faciliteiten wanneer:

- De gevraagde ondersteuning niet valt binnen de beschreven basisondersteuning.
- De beschikbare formatie al geheel en aantoonbaar is ingezet op basis van beschikbare groeidocumenten

8 Ondersteuning lezen en spelling

8.1 Basiskwaliteit

Onze school streeft er naar leerlingen voor te bereiden op het leven in een maatschappij waarin geletterdheid een grote rol speelt. Computers, kranten, televisie, boeken en tijdschriften, maar ook bijsluiters, aanvraagformulieren en diverse berichten van de overheid moeten toegankelijk zijn voor de leerling. Daarvoor is het kunnen lezen en begrijpen van de tekst noodzakelijk.

Het is belangrijk dat kinderen goed leren lezen en vooral plezier hebben in het lezen van een boek. Forceren heeft over het algemeen weinig zin, uitdagen, het goede voorbeeld geven en stimuleren echter wel.

Ontcijferen van een tekst is belangrijk, maar snappen wat je leest is natuurlijk minstens zo belangrijk. Daarvoor is, naast de vaardigheid van ontcijferen, nog nodig:

- Rijke woordenschat
- Een brede algemene kennis
- Vertrouwd zijn met de structuren van onze taal (spelling, zinsbouw, tekstopbouw e.d.)
- Kennis/ het gebruik van strategieën voor lezen met begrip.

Technisch lezen

De nieuwsgierigheid naar letters en lezen zien we al in de onderbouw (groep 1 en 2) ontstaan. Door leeftijd- en ontwikkelingsverschillen is niet zozeer sprake van een vast moment waarop die nieuwsgierigheid ontstaat maar geven leerlingen op enig moment blijk van hun interesse in letters en woorden. Voor de leerkrachten is het belangrijk deze momenten te signaleren en daar vervolgens hun aanbod op af te stemmen. Dat geldt overigens vooral ook voor leerlingen waarbij de nieuwsgierigheid naar letters en woorden beperkt is of zelfs uitblijft. Een activiteit krijgt vaak extra betekenis als het kind het herkent uit de 'echte wereld'.

Vanaf groep 3 gaan we met de leerlingen op een planmatige, gestructureerde manier met lezen aan de gang. Hiervoor gebruiken we de methode Veilig leren lezen. De nadruk ligt met name op het technisch leesproces, daarnaast is aandacht voor tekstbegrip.

Ook na groep 3 krijgt het technisch leesproces blijvend aandacht. In groep 4, 5 en 6 blijven we het vlot lezen oefenen. In de groepen 7 en 8 wordt het leesproces ondersteund door het maken van leeskilometers. De werkwijze staat beschreven in het plan van aanpak/weekplanning.

Voor lezen gebruiken we de volgende methoden:

Fonemisch bewustzijn en SLO doelen, groep 1 en 2 Veilig leren lezen, in groep 3

Estafette voor groep 4 t/m 8 Nieuwsbegrip

Spelling en Taal

In groep 4 wordt spelling een apart vak. Tijdens de spellingles ligt de nadruk op het goed luisteren naar klanken, het voor jezelf verklanken en dan pas schrijven en controleren van de woorden.

Voor spelling en taal gebruiken we de volgende methoden:

Fonemisch bewustzijn en SLO doelen, groep 1 en 2 Veilig leren lezen, in groep 3

Taal Actief voor groep 4 t/m 8

Begrijpend lezen

Begrijpend lezen stimuleren wij gedurende de dag tijdens diverse vakgebieden.

In de kleutergroepen gebruiken wij verschillende teksten en verhalen.

In groep 3 is aandacht voor begrijpend lezen in de methode Veilig Leren Lezen. In groep 4 t/m 8 wordt gewerkt met Nieuwsbegrip XL.

8.2 Basisondersteuning

De basiskwaliteit van de school is van voldoende niveau om de meeste leerlingen een ruim voldoende lees- en spellingsvaardigheid te laten verwerven. Voor een aantal vraagt dat meer inspanning; van leerling en leerkracht.

De door ons gehanteerde toetsen (DMT, AVI, en Cito-spelling) laten zien wanneer een leerling onvoldoende lees- en spellingsvorderingen maakt. Wanneer daar sprake van is krijgen deze leerlingen een verlengde, intensievere instructie van de leerkracht. Daarnaast lezen we met deze kinderen in groepen waarin ook ouders kunnen participeren. Zo voorkomen we het risico op verdere uitval. Doel is om de leerling op het gebied van lezen en spelling weer volledig mee te kunnen laten doen met de groep. In het dyslexie protocol staat verder beschreven hoe de signalering en begeleiding in de groep verloopt als het gaat om leerlingen die meer moeite hebben met om tot lezen en/of spellen te komen. De school beschikt over een taal/dyslexie specialist. Zij kan de leerkrachten voorzien van handelingsgerichte adviezen en zorgt voor het taal/lees beleid volgens het protocol.

8.3 Extra ondersteuning

Voor leerlingen die ondanks de uitbreiding van de instructie en oefentijd onvoldoende vorderingen maken treffen we extra maatregelen. We maken, waar nodig gebruik van de programma's 'Connect lezen' en 'Ralfi-lezen'. Voor spelling gebruiken we Zelfstandig Spellend. We onderzoeken eventueel of er sprake is van een lees- en of spellingprobleem.

Deze extra ondersteuning bieden we ook wanneer na onderzoek (middels het protocol dyslexie) is vastgesteld dat er sprake is van dyslexie. Afhankelijk van de mate waarin kan er sprake zijn van een tijdelijk behandeltraject binnen de school door de Onderwijs Begeleidings Dienst.

9. Ondersteuning rekenen en wiskunde

9.1 Basiskwaliteit

Nieuwsgierigheid naar cijfers, getallen, hoeveelheden en maten zien we al bij kinderen voordat ze naar groep 1-2 gaan. In de onderbouw zijn we alert op deze ontluikende gecijferdheid en bieden we jonge leerlingen allerlei rekenrijke situaties vanuit thema's die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen, waarin de getallenwereld en de rekentaal op een betekenisvolle wijze aan bod komen. Door

dagelijkse observaties en met hulp van een leerlingvolgsysteem volgen we de ontwikkeling van jonge kinderen en sluiten we aan bij de onderwijsbehoeften door een weloverwogen aanbod van activiteiten. Voor de streefdoelen hanteren we de door de SLO geformuleerde doelen rekenen-wiskunde groep 1-2. Om het aanbod vorm te geven maken we gebruik van verschillende materialen en bronnen. Vanaf groep 3 gaat het aanbod over in structurele, methodische opbouw van activiteiten op het vlak van rekenen / wiskunde op basis van onze methode Wereld in Getallen. Deze methode biedt voldoende mogelijkheden voor differentiatie, waarbij drie niveaus worden onderscheiden. De methode gebonden toetsen geven informatie over de vorderingen van kinderen op het vlak van recent aangeboden inhoud. Groep 6, 7 en 8 verwerkt de leerstof deels met Chromebooks.

Met het Cito leerlingvolgsysteem volgen we de ontwikkeling gedurende halfjaarlijkse perioden. Ook de dagelijkse observaties en leergesprekken tijdens het werken met en door kinderen vormen een bron om het onderwijsaanbod beter af te stemmen op de verschillende leerlingen.

Basisondersteuning

Over het algemeen verwerven de meeste leerlingen met behulp van het onderwijsaanbod uit de methode (Wereld in getallen) voldoende rekenvaardigheid in hun ontwikkeling naar functionele gecijferdheid. In de groep wordt op drie niveaus de lesstof verwerkt.

Het louter volgen van onze methode "Wereld in Getallen" doet een deel van de leerlingen tekort. Het accent ligt op het voorkomen van rekenproblemen door zorgvuldig het onderwijs af te stemmen op de behoefte van de leerlingen. Deze leerlingen zijn gebaat bij extra onderwijstijd, instructie en oefening die, onder begeleiding van een leerkracht gegeven wordt. Onze nieuwe- reken- wiskundemethode biedt voldoende handreiking, aandachtspunten en materiaal om leerlingen alsnog de (minimum)doelen te laten verwerven.

9.3 Extra ondersteuning

Wanneer over een periode van zes maanden een leerling onvoldoende baat heeft bij het afgestemde aanbod (op basis van onze methode en extra rekentijd) is aanvullend (intern) diagnostisch onderzoek nodig om de aard van de problemen beter in kaart te brengen. Problemen kunnen het gevolg zijn van hiaten in de leerlijnen, door niet goed afgestemd onderwijs of liggen in de ontwikkeling van het wiskundig vermogen. Het onderzoek wordt afgenomen door een externe rekenspecialist (OBD), waarbij gekeken wordt naar de rekenwiskundige ontwikkeling (wat kan een leerling al?) en de manier waarop een leerling rekt. Tevens worden er enkele diagnostische gesprekken gevoerd, waarna samen met de leerkracht een plan van aanpak opgesteld wordt met korte en lange termijn doelen. De leerkracht krijgt tevens adviezen over handelingsgericht en diagnosticerend begeleiden, werkwijze en evaluatie. De leerling krijgt intensieve begeleiding, waarbij aangesloten wordt op kennis, inzichten en vaardigheden die het kind tot dan toe heeft. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van de uitgangspunten van het protocol ERWD. Hierbij worden directe instructie (voordoen, samen doen en nadoen), het handelingsmodel (Werken van concreet naar abstract niveau) en het drieslagmodel (kijken naar de aanpak van sommen en dit kunnen vertellen) ingezet. Naast deze manier van aanbieden van leerstof wordt dispensatie aangeboden door vermindering van leerstof of door het werken met eenvoudigere getallen en compensatie de vorm van ondersteunend materiaal zoals bv. Een tafelkaart, getallenlijnen, rekenmachine enz. Als remediërende methode wordt gebruik gemaakt van "Maatwerk".

Onderzoek wordt ook gedaan bij meerkunners die niet genoeg hebben aan het pluswerk uit de methode. Extra uitdaging aan meerkunners wordt gegeven door het gebruik van rekentijgers en Kien. Een ander leggen we vast in een plan van aanpak.

10. **Grenzen aan ondersteuning**

't Zwanenest besteedt veel tijd en energie aan het begeleiden van uw kind met een bijzondere ondersteuningsvraag. Ouders worden proactief betrokken en in samenspraak met hen stellen we ondersteuningsarrangementen op.

Echter, we blijven een reguliere basisschool die tegen grenzen van ondersteuning kan oplopen.

Deze grenzen zijn bereikt wanneer:

- Een leerling niet meer te sturen is;
- Een leerling zo agressief is dat de veiligheid van zichzelf of anderen in het geding is;
- Er ondanks de nodige ondersteuning stilstand in de ontwikkeling is;
- Een leerling zoveel begeleiding van de leerkracht en de onderwijsassistente vraagt dat dit teveel ten koste gaat van de aandacht van de overige leerlingen;
- Een leerling de draagkracht van een leerkracht en de onderwijsassistente te boven gaat en er geen verdere mogelijkheden zijn voor ondersteuning en/of overplaatsing naar een andere groep.
- Een leerling al een groep heeft versneld en nog steeds niet voldoende uitgedaagd kan worden en hierdoor belemmerd wordt in zijn ontwikkeling;

Wanneer de grens van ondersteuning bereikt is, gaan we over naar het niveau van bovenschoolse ondersteuning.

11. **Professionalisering**

De leerkrachten bij ons op school hebben allen minimaal een bevoegdheid als leerkracht. De basiskwaliteit van de leerkracht is op orde. Iedere leerkracht legt zijn ontwikkelingsbehoeften vast in zijn Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP), dat jaarlijks in overleg met de directie wordt vastgesteld. Door functioneringsgesprekken, eigen behoeften en behoeften vanuit de school krijgt het POP concreet vorm. De leerkrachten zijn zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van hun leerkrachtendossier.